

१६. झुळूक मी व्हावे

• ऐका. म्हणा. वाचा.

वाटते सानुली मंद झुळूक मी व्हावे,
घेईल ओढ मन तिकडे स्वैर झुकावे.

कधि बाजारी तर कधी नदीच्या काठी,
राईत कधी वा पडक्या वाड्यापाठी.
हळु थबकत जावे कधि कानोसा घेत,
कधि रमत गमत वा कधी भरारी थेट.

लावून अंगुली कलिकेला हळुवार,
ती फुलुनि बघे तो व्हावे पार पसार.
परि जाता जाता सुगंध संगे न्यावा,
तो दिशादिशांतुनि फिरता उधळुनि द्यावा.

गाण्याची चुकलीमुकली गोड लकेर,
झुळझूळ झन्याची पसरावी चौफेर.
शेतांत पाचुच्या, निळ्या नदीवर शांत,
खुलवीत मखमली तरंग जावे गात.

– दा. अ. कारे

शब्दार्थ : सानुली - लहानशी. स्वैर - मोकळेपणा. राईत - दाट झाडीत, बागेत. कानोसा घेणे - कान देऊन लक्षपूर्वक ऐकणे. अंगुली - बोट. पसार होणे - निघून जाणे. संगे - बरोबर. लकेर - गाण्याची तान.

स्वाध्याय

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) कवीला काय व्हावेसे वाटते ?
- (आ) कळीला कसे बोट लावावे, असे कवीला वाटते ?
- (इ) दिशादिशांतून कवी काय उधळून देतो ?
- (ई) कवीने शेताला कशाची उपमा दिली आहे ?
- (उ) तुम्हांला काय व्हावेसे वाटते ?

प्र. २. खालील अर्थाला अनुरूप कवितेतील ओळी लिहा.

- (अ) जिकडे मन आकर्षले जाईल, तिकडे अगदी मोकळेपणाने जावे.
- (आ) जाता जाता सुगंध उधळत जावे.
- (इ) झऱ्याचे झुळझुळ गाणे सर्वत्र पसरावे.
- (ई) हिरव्यागार शेतात किंवा निळ्याशार नदीच्या काठावर जावे.

प्र. ३. कंसातील योग्य शब्द वापरून वाक्ये लिहा.

- (पसार झाले, झुकली, कानोसा घेतला, भरारी घेतली)
- (अ) घरात कोणी आहे का याचा मी .....
  - (आ) मांजरीला पाहून उंदीर .....
  - (इ) नदीतल्या पाण्यावर झाडाची फांदी .....
  - (ई) पक्ष्याने आकाशात .....

प्र. ४. रिकाम्या जागी तुमच्या मनाने शब्द भरून कविता पूर्ण करा.

- वाटते मला ..... मी व्हावे.
घेईल ओढ मन ..... झुकावे.
कधी ..... तर कधी ..... काठी
..... कधी वा ..... पाठी.

उपक्रम : खालील झाडांच्या पानांचे निरीक्षण करा व वैशिष्ट्ये लिहा.

केळी, नारळ, पिंपळ, तुळस, बेल, आवळा, कडुनिंब.